

Національний університет
«Острозька академія»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Національного університету
«Острозька академія»

 І. Д. Пасічник

«26» квітня 2024 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступників на навчання для здобуття ступеня **магістра** зі
спеціальності **034 «Культурологія»**, освітньо-професійної програми
«Культурологія: проєктна діяльність»

Острог – 2024

Програма фахового вступного випробування для вступників на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 034 «Культурологія», освітньо-професійної програми «Культурологія: проєктна діяльність»/ Укладачі д. філософ. н., проф. Зайцев М.О., д. філософ. н., доц. Петрушкевич М. С., к. філософ. н., доц. Карповець М. В., к. філософ. н., викл. Шляхова О. А. - Острог: НаУОА, 2024.

Програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри філософії та культурного менеджменту (Протокол № 12 від 16 квітня 2024 року)

Завідувач кафедри філософії та культурного менеджменту

Марія ПЕТРУШКЕВИЧ

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Національного університету «Острозька академія» (Протокол № 8 від 26 квітня 2024 року).

Відповідальний секретар приймальної комісії

Марія МАТВІЙЧУК

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета фахового вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 034 «Культурологія», освітньо-професійної програми «Культурологія: проєктна діяльність» на основі освітнього ступеня бакалавра/магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста здобутого за цією або іншою спеціальністю щодо вивченні історії і теорії української та світової культури.

Результати фахового вступного випробування використовуватимуться під час формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу.

II. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організація фахового вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного університету «Острозька академія» та Положення про організацію та проведення вступних випробувань у Національному університеті «Острозька академія»: https://www.oa.edu.ua/ua/abiturijentovi/receiving_commission/polozhenya_pro_pruymalnu_komisiyu

Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі або з використанням комп'ютерної техніки та системи Moodle з таких напрямків як: «Теорія культури», «Історія світової та української культури».

Вимоги до здібностей і підготовленості вступників

Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми магістра абітурієнти повинні мати базову вищу освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі філософії, антропології, історії та теорії культури. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

В розрізі зазначених вище дисциплін абітурієнт повинен:

«Теорія культури»:

знати:

- визначення основних термінів культурології
- генезу поняття «культура»
- зв'язок свідомості та структури сприйняття із розвитком уявлень про культуру та її особливості

вміти:

- володіти категоріальним апаратом культуролога
- розуміти основні проблеми галузі дисципліни, що є її складовими частинами
- творчо використовувати різні методики аналізу явищ і процесів соціокультурної дійсності
- ефективно працювати з першоджерелами, бібліотечними та іншими фондами

- знаходити більш раціональні прийоми і методи аналізу, відбору та класифікації.

«Історія світової та української культури»:

знати:

- складові частини, особливості та соціокультурні підвалини античної культури

- особливості мистецтва Стародавнього Риму

- характерні риси Візантійської культури

- сутність та характерні риси культури Західноєвропейського Середньовіччя

- основні ідеї епохи Відродження

- дефініцію, класифікацію та структуру культури Нового часу

- основні риси культурних змін у XIX – XX ст.

- зміст основних понять, що притаманні конкретним періодам розвитку української культури;

- специфіку і особливості розвитку української культури у кожний період;

- виділяти хронологічні та смислові межі культурних епох, стилів, напрямів у цей період побутування української культури.

вміти:

- визначати стильову приналежність артефакту конкретній культурній епосі

- характеризувати основні складники культурної епохи

- обґрунтовувати смислові зв'язки культурних епох

- володіти категоріальним апаратом історії культури

III. НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ, ЯКИЙ ВІНОСИТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ ТА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З БЛОКУ «ТЕОРІЯ КУЛЬТУРИ»

1. Сутність культури та її структура.
2. Історія вивчення феномена культури.
3. Функціоналізм в культурі.
4. Антропологічні концепції культури.
5. Гендер і програма дослідження культур.
6. Поняття архетипу.
7. Знак і символ в культурі.
8. Ритуал: своє і чуже в культурі. Структура ритуалу.
9. Поняття ментальності.
10. Циклічні концепції культури.
11. Культура і цивілізація.
12. Предмет та завдання філософії культури.
13. Форми матеріальної предметності культури.
14. Культурні потреби людини.

15. Форми об'єктивації людського духу.
16. "Осьовий час" – сутність та характерні риси.
17. "Неолітична революція" – сутність та роль в соціокультурному просторі.
18. Поняття міфу. Міф у системі культури.
19. Гра як феномен культури.
20. Поняття свята.
21. Ідеологічний зміст Реформації.
22. Засади епохи Просвітництва.
23. Я – Ти як наріжна тема філософської антропології.
24. Час в смисловому колі культури.
25. Людська духовність та її виміри.
26. Проблема "подвійної" народжуваності людини. Людина як тілесно – душевна істота.
27. Сутність поняття соціокультурного розвитку людства.
28. Теорія історичних типів М. Данилевського.
29. Перспективи західної цивілізації (за А. Тойнбі та О. Шпенглером).
30. Концепція "зіткнення" С. Хантінгтона.
31. Основні напрямки дослідження культури в культурології.
32. Текст в системі культури. Проблема тексту в творчості Р. Барта. Культура як текст.
33. Поняття утопії. Типологія утопій.
34. Проблема тілесності в культурі. Тілесні канони і культура.
35. Роль оберненої поведінки в культурі.
36. Естетика: сутність та структура. Естетичне відношення як тип людського світовідношення.
37. Мистецтво та філософія: проблеми взаємодії.
38. Поліфункціональність мистецтва.
39. Основні риси сучасного мистецтва.
40. Проблема свободи творчості в мистецтві.
41. Специфіка філософського осмислення культури.
42. Культура як сфера самореалізації людини.
43. Людина як творець культури. Людина як продукт культури.
44. Культура як аксіосфера.
45. Культура як семіосфера.
46. Масова й елітарна культура.
47. Проблема культурних універсалій.
48. Метафізичні виміри людського буття.
49. Діалектика Я та Іншого.
50. Відкритість та незавершеність як сутнісні характеристики людини.

Рекомендована література

1. Культурологія. – Львів, 2003.
2. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія. – Харків, 2002.

3. Лосєв І.В. Історія і теорія світової культури. – К., 1992.
4. Горський В.С. Історія української філософії. – К., 1996.
5. Лук'янець В.С., Соболев О.М. Філософський постмодерн. – К., 1998, с. 30-45.
6. Морен Е. Утраченна парадигма: природа человека. – К., 1995.
7. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини. – К., 1995, с. 202-217.
8. Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме. – К.: Астролябія, 2018. – 608 с.
9. Мосс М. Техники тела // Человек. – 1993, №3.
10. Хьюїтінга Й. Homo ludens. – К., 1994.
11. Мангайм К. Ідеологія та утопія. – К.: Дух і літера, 2008. – 370 с.
12. Дюркгайм Е. Самогубство: Соціологічне дослідження. – К.: Основи, 1998. – 519 с.
13. Бергсон А. Сміх. – К., 1994.
14. Фромм Е. Втеча від свободи. – К., 2018. – 288 с.
15. Бахтин М.М. Франсуа Рабле и народная смеховая культура средневековья и Ренессанса. – М., 1990.
16. Тибетська книга мертвих. – К.: Арії, 2015. – 192 с.
17. Мемфорд Л. Міф про машину // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія. – К., 1996.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З БЛОКУ «ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

1. Соціокультурні підвалини давньогрецької культури.
2. Естетика прекрасного та потворного в античності.
3. Гармонія як світоглядний і формотворчий принцип античної культури.
4. Антропоцентризм античної культури.
5. Значення міфу в античній культурі.
6. Своєрідність гомерівського епосу.
7. Поліс як мікрокосмос античності.
8. Агоністика як конструктивний принцип давньогрецької полісної культури.
9. Естетичні особливості давньогрецького храму.
10. Еволюція античної скульптури.
11. Принцип Pax Romana в Стародавньому Римі.
12. Структура давньоримського суспільства.
13. Архітектура Давнього Риму.
14. Римський скульптурний портрет.
15. Криза й занепад античної культури.
16. Характерні риси візантійської культури.
17. Теоретичні основи іконошанування.
18. Сутність та характерні риси Середньовічного світобачення.
19. Культура Раннього Середньовіччя.

20. Середньовічні університети: виникнення та організація.
21. Особливості культурного життя Зрілого Середньовіччя.
22. Виникнення і розвиток схоластики.
23. Філософські погляди Аврелія Августина.
24. Лицарська культура.
25. Соціокультурні витоки культури Відродження.
26. Основні культурологічні теорії Відродження.
27. Гуманістичні ідеали Відродження.
28. Навігація та географія у Відродженні.
29. Мистецтво італійського Відродження.
30. Ренесанс у Нідерландах.
31. Особливості німецького Відродження.
32. Основні прояви Ренесансу у Франції.
33. Англійське Відродження.
34. Дефініція, класифікація та структура культури Нового часу.
35. Значення науки та розуму в культурі Нового часу.
36. Культурні особливості бароко.
37. Феномен Просвітництва.
38. Рококо як феномен культури.
39. Суть класицизму та неокласицизму.
40. Романтизм у культурі Нового часу.
41. Основні риси та прояви авангардизму.
42. Індустріальна революція.
43. Культурна експансія та колонізація в Новий час.
44. Поява капіталізму в Модерні.
45. Урбанізація у культурі Нового часу.
46. Індивідуалізм у контексті Нового часу.
47. Політичні процеси та ідеології в Новий час.
48. Основні тенденції культури повсякдення в Новий час.
49. Пізній Модерн.
50. Світоглядні уявлення українців. Пантеїзм вірувань.
51. Поняття про «вищу» та «нижчу» міфологію в українській культурі.
52. Різні типи давніх поховань на території України.
53. Культ предків у народній обрядовості українців.
54. Самобутність культури, міфологія та мистецтво східних слов'ян.
55. Київська Русь – якісно новий етап у розвитку слов'янської культури.
56. Розвиток літератури в період Київської Русі.
57. Розвиток архітектури та мистецтва в період Київської Русі.
58. Культура Галицько-Волинського князівства.
59. Розвиток української культури в XV – XVI ст.
60. Мозаїка як вид монументального мистецтва в українській культурі.
61. Українська культура XVII ст.
62. Внесок Києво-Могилянської академії в розвиток української культури.

63. Роль козацтва в розвитку української культури.
64. Розвиток української культури у XVIII ст.
65. Українська культура першої половини XIX ст.
66. Роль Т. Г. Шевченка у розвитку української культури.
67. Національно-культурне відродження в Україні на межі XIX – XX ст.
68. Українська культура у роки боротьби за державну незалежність (1917-1920).
69. Мистецькі об'єднання в Україні 20-30-х років XX ст. («Розстріляне відродження»).
70. «Шістдесятники» та їхній внесок у розвиток української культури.
71. Україна за часів Другої світової війни та в часи відбудови.
72. Кіномистецтво радянської України.
73. Український авангард і європейська художня культура кінця XIX – початку XX ст.
74. Модерністські напрями в українському театрі. Лесь Курбас.

Рекомендована література

1. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія. –Харків, 2002.
2. Балух В. Історія античної цивілізації. В 3-х томах. Т 1. Стародавня Греція. – К.: Наші книги, 2016.
3. Балух В., Коцур В. Культура античності. – К.: Наші книги, 2016.
4. Коцур В., Балух В. Культура ранньомодерної Європи. Фоліо, 2017.
5. Берд М. SPQR. Історія Давнього Риму. Форс, 2019.
6. Історія європейської цивілізації. Греція. (за ред. У. Еко). Харків: Фоліо, 2019.
7. Історія європейської цивілізації. Рим. (за ред. У. Еко). Харків: Фоліо, 2015.
8. Історія європейської цивілізації. Епоха Відродження. Історія. Філософія. Наука і техніка. (за ред. У. Еко). Харків: Фоліо, 2020.
9. Левчук Л. Т. (за ред). Історія світової культури. К.: Центр учбової літератури, 2010.
10. Лоський К. Нарис римської історії. К.: Центр навчальної літератури, 2020.
11. Чумаченко Б. М. Вступ до культурології античності. Стародавня Греція. К.: ВД КМА. 2003.
12. Кун М. Легенди та міфи Стародавньої Греції. К.: Андронум, 2020.
13. Полікарпов В. Лекції з історії світової культури. – Харків, 1995.
14. Винокур І., Трубчанінов С. Давня і середньовічна історія України.- К.: “Глобус”, 1996.
15. Пастуро М. Символическая история европейского средневековья. – СПб., 2012. – 448 с.
16. Кондзьолка В. Історія середньовічної філософії: Навчальний посібник. – Львів, 2001
17. Хейзинга Й. Осень Средневековья: Соч. в 3-х т.т. Т.1. – М.: Издательская группа “Прогресс” – “Культура”, 1995. – 416 с.

18. Лінч Дж. Середньовічна церква. - Київ: Основи, 1994. - 492 с.
19. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. - К., 1992.
20. Винокур І., Трубочанінов С. Давня і середньовічна історія України.- К.: "Глобус", 1996.
21. Горський В.С. Історія української філософії. - К., 1996.
22. Горський В.С. Нариси з історії філософської думки Київської Русі. – К., 1993.
23. Єфремов С. Історія українського письменства. - К., 1995.
24. Задорожна С., Бернадська Н. Українська література. Запитання і відповіді. – К.: Феміна, 1996.
25. Залізник С. Походження українського народу. - К., 1995.
26. Іванченко Р. Київська Русь: початки української держави. – К., 1995.
27. Історія української культури. / Під. ред. І. Крип'якевича. - Нью-Йорк. 1990; Київ, 1994.
28. Костомаров М.І. Слов'янська міфологія. - К.: Либідь, 1994.
29. Крип'якевич І.П. Історія України. - Львів: Світ, 1990.
30. Лозко Г. Українське народознавство. - К., 1995.
31. Моця О., Ричка В. Київська Русь: від язичництва до християнства. - К., 1996.
32. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. – К., 1992.
33. Павленко Ю.В. Передісторія давніх русів у світовому контексті. – К., 1994.
34. Плачинда С. Словник давньоруської міфології. – К., 1993.
35. Степовик Д. Історія української ікони.- К.: Либідь, 1996.
36. Толочко П.П. Київська Русь. - К.: Абрис, 1996.
37. Українська культура. Лекції за ред. Д. Антоновича. - К., 1993.
38. Чижевський Д. Історія української літератури. - Тернопіль, 1994.

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Фахове вступне випробування для вступників освітнього ступеня магістр на основі ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста, ступеня магістра) проводиться у письмовій формі або з використанням комп'ютерної техніки та системи Moodle.

Бал фахового вступного випробування визначається як сума балів, одержаних за вирішення 60 тестових завдань. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів.

Загальна оцінка за виконання фахового вступного випробування виставляється системою Moodle за 12-бальною шкалою за заданою формулою, після чого автоматично переводиться у 200-бальну шкалу відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Переведення балу за виконання завдань фахового вступного випробування, обрахованого за 12-бальною шкалою, в шкалу 100-200 балів

1	100	4	120	8	160
1,1	100	4,1	121	8,1	161
1,2	100	4,2	122	8,2	162
1,3	100	4,3	123	8,3	163
1,4	100	4,4	124	8,4	164
1,5	100	4,5	125	8,5	165
1,6	100	4,6	126	8,6	166
1,7	100	4,7	127	8,7	167
1,8	100	4,8	128	8,8	168
1,9	100	4,9	129	8,9	169
2	100	5	130	9	170
2,1	101	5,1	131	9,1	171
2,2	102	5,2	132	9,2	172
2,3	103	5,3	133	9,3	173
2,4	104	5,4	134	9,4	174
2,5	105	5,5	135	9,5	175
2,6	106	5,6	136	9,6	176
2,7	107	5,7	137	9,7	177
2,8	108	5,8	138	9,8	178
2,9	109	5,9	139	9,9	179
3	110	6	140	10	180
3,1	111	6,1	141	10,1	181
3,2	112	6,2	142	10,2	182
3,3	113	6,3	143	10,3	183
3,4	114	6,4	144	10,4	184
3,5	115	6,5	145	10,5	185
3,6	116	6,6	146	10,6	186
3,7	117	6,7	147	10,7	187
3,8	118	6,8	148	10,8	188
3,9	119	6,9	149	10,9	189
		7	150	11	190
		7,1	151	11,1	191
		7,2	152	11,2	192
		7,3	153	11,3	193
		7,4	154	11,4	194
		7,5	155	11,5	195
		7,6	156	11,6	196

7,7	157
7,8	158
7,9	159

11,7	197
11,8	198
11,9	199
12	200

Вступник допускається до участі у конкурсі, якщо оцінка за виконання фахового вступного випробування складає не менше 110 балів за шкалою від 100 до 200 балів.

VI. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожен абітурієнт під час складання фахового вступного випробування повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

– самостійно виконувати завдання; – не принижувати будь-яким чином гідність інших абітурієнтів, учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;

– дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування у комунікації з абітурієнтами, здобувачами вищої освіти, викладачами та співробітниками НаУОА;

– не використовувати телефон або гаджети під час проведення фахового вступного випробування;

– не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги.